

ORGANIZATORZY:

PATRONAT HONOROWY;

Ministerstwo Środowiska

Prof. Maciej Nowicki, Minister Środowiska

PATRONAT MEDIALNY:

PARTNERZY STRATEGICZNI:

Towarowa Giełda Energii SA

Landis+Gyr+
manage energy better

EMC²
where information lives

PARTNERZY WYDARZENIA:

Dalkia
Polska

RWE
Stoen

MERCURIA
ENERGY TRADING Sp. z o.o.

Elektrownie
Szczytowo-Pompowe S.A.

ELEKTROCIEPŁOWNIA ELBLĄG
sp. z o.o.

ORACLE

WestLB

VATTENFALL

Dnia 6 czerwca 2008 roku w Pałacu Prymasowskim przy ul. Senatorskiej 13/15 w Warszawie odbyła się **IV Międzynarodowa Konferencja NEUF 2008: Nowa Energia – User Frindly 3 x 20 – 3 x C (competition, cooperation, CO2)**.

Celem konferencji było odzwierciedlenie nurtu dyskusji toczącej się w Unii Europejskiej na poziomie ekspertów z najważniejszych sektorów gospodarki, dotyczącej strategicznej kwestii narodowego bezpieczeństwa energetycznego i zmieniających się warunków uczestnictwa w rynku, z punktu widzenia zarówno odbiorców końcowych, jak i dostawców. Organizatorzy Konferencji postawili przed sobą zadanie stworzenia okazji do dyskusji co dokładnie oznacza dla Polski "Europejski Pakiet Energetyczny", jak również co on oznacza dla rozwoju rynku. Głównymi punktami obrad były m.in.:

- zintegrowana polityka w kwestii energii i środowiska,
- emisja CO2 (redukcja, handel), rola efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii,
- polityka konkurencyjności a konkurencyjność na wewnętrznym rynku energii.

Tematy te zostały wzbogacone o bardziej specjalistyczne zagadnienia.

Konferencja była otwarta, dzięki czemu wzięło w niej udział ponad 100 osób - polityków, przedstawicieli sektora przemysłowego, energetycznego, administracji państwowej i środowisk naukowych.

Konferencja NEUF 2008 została zorganizowana przez firmę Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., Stowarzyszenie ETA oraz Instytut im. E. Kwiatkowskiego. Honorowy Patronat nad wydarzeniem objął Minister Środowiska, Prof. Maciej Nowicki. Patronat medialny sprawowały portal **CIRE.pl** - *Centrum Informacji o Rynku Energii* oraz dwumiesięcznik *Nowa Energia*.

Partnerami strategicznymi były firmy Polska Grupa Energetyczna S.A., Towarowa Giełda Energii S.A., Infovide-Matrix S.A., EMC Computer Systems Poland Sp. z o.o., Landis+Gyr Sp. z o.o.

Partnerami tegorocznej edycji Konferencji NEUF 2008 były również firmy EPC Consulting S.A., RWE Stoen S.A., Vattenfall Poland Sp. z o.o., Dalkia Polska S.A., WestLB Bank Polska, Oracle Polska Sp. z o.o., Hewlett Packard Polska Sp. z o.o., Winuel S.A. (Grypa Sygnity), Mercuria Energy Trading Sp. z o.o., Elektrownie Szczytowo – Pompowe S.A., Elektrociepłownia „Zielona Góra” S.A. oraz Elektrociepłownia Elbląg Sp. z o.o.

W charakterze prelegentów w konferencji wzięli udział przedstawiciele Komisji Europejskiej:

- **Derek Taylor** - DG TREN,
- **Kristof Kovacs** - DG Competition,

- **Manfred Beschel** - DG REGIO,
- **Piotr Tulej** - DG Environment,

oraz polscy i zagraniczni politycy, przedstawiciele nauki i eksperci z największych firm sektora energetycznego, informatycznego i finansowego (w kolejności wystąpień):

- **Paweł Poncyłjusz**, Poseł na Sejm z ramienia PiS,
- **Prof. Krzysztof Żmijewski**, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki,
- **Paweł Urbański**, Prezes Zarządu, PGE S.A.,
- **Andrzej Szymański**, Prezes Zarządu, Landis+Gyr Sp. z o.o.,
- **Jacek Piotrowski**, Dyrektor Consulting&Integration, Hewlett Packard Polska Sp. z o.o.,
- **Krzysztof Buczek**, Dyrektor ds. Rozwoju Paliw Odnawialnych, Dalkia Polska S.A.,
- **Piotr Legat**, Kierownik ds. Ochrony Środowiska i Biomasy, Praterm S.A.,
- **Wojciech Jaworski**, Kierownik KASHUE,
- **Bert den Ouden**, Prezes Zarządu, APX,
- **Tadeusz Szulc**, Wiceprezes ds. Energetyki, Infovide-Matrix S.A.,
- **Maciej Stańczuk**, Prezes Zarządu, WestLB Bank Polska,
- **Janusz Bil**, Dyrektor ds. Regulacji i Rozwoju Rynku, Vattenfall Poland,
- **Janusz Moroz**, Członek Zarządu, RWE STOEN S.A.,
- **Andrzej Janowski**, Principal Consultant, Oracle Polska Sp. z o.o.,
- **Łukasz Bednarek**, Menedżer SJB Rozwiązania do handlu na REE, WINUEL S.A. (Grupa SYGNITY),
- **Wojciech Jarosz**, Dyrektor Zadania, PSE-Operator S.A.

Konferencja podzielona została na pięć sesji tematycznych. Konferencję prowadziła Pani Marina Coey, Prezes Zarządu, Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o.

Otwarcie obrad

Podstawowe problemy polskiej energetyki – Paweł Poncyłjusz, Poseł na Sejm z ramienia PiS

Pan Paweł Poncyłjusz stwierdził, że rzeczywistość i bezpieczeństwo energetyczne w Polsce niewiele się ostatnio zmienia. Rosnące ceny powodują, że obywatele już zaczynają szukać winnych, a ceny nadal będą rosnąć. Krytyczny będzie rok 2013. Wzrost cen przeniesie się na klienta, bo sektor sam za to nie jest w stanie zapłacić. Dodatkowo pojawią się inne obciążenia, jak koszt certyfikatów i konieczne nakłady na inwestycje. Pojawić się może deficyt mocy, spotęgowany przez zły stan sieci przesyłowych i niezdolność do pracy wydzielonej. Ponadto nie mamy sprawnych mechanizmów wsparcia

efektywności energetycznej (brak inwestycji, instytucji i funduszy wsparcia). W wyniku konsolidacji niewiele się zmieniło. Nie tylko nie rozwiązano starych problemów, ale pojawiły się nowe. Nie możemy znaleźć jednoznacznej odpowiedzi na pytania dotyczące efektywności energetycznej. Według Posła Poncyłjusza zadaniem rządu powinno być wypracowanie praktycznego rozwiązania zaistniałych problemów.

Prof. Krzysztof Źmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki

W swojej prezentacji Pan Prof. Krzysztof Źmijewski zwrócił szczególną uwagę na zagrożenia jakie niesie za sobą sposób handlu uprawnieniami do emisji CO₂, jaki zaproponowała dla państw członkowskich UE Komisja Europejska. Zaryzykował stwierdzenie, że decyzja KE w sprawie ETS jest dla Polski dramatyczna. Środki otrzymane w wyniku sprzedaży uprawnień zasilające budżet państwa nie zlikwidują nawisu kosztowego polskiej energetyki, która w 93% oparta jest na węglu. W praktyce nie aukcja jest dla nas niebezpieczna, lecz jej charakter, gdyż będziemy musieli bezpośrednio konkurować z krajami o dużo mniej „nawęglonych” gospodarkach. Musimy spróbować przekonać KE, by zmodyfikowała mechanizm aukcyjny tak, by dawał on rezultat choćby częściowo proporcjonalny dla wszystkich państw (musi zabraknąć uprawnień, ale powinno ich zabraknąć wszystkim w podobnym stopniu). Następnie Pan Prof. Krzysztof Źmijewski zaprezentował możliwe dla Polski scenariusze, wszystkie rodzące problemy. KE uśredniła emisję i przyznała uprawnienia nie biorąc pod uwagę różnic pomiędzy poszczególnymi krajami, co jest częściowo naszą winą, gdyż sami nie podjęliśmy odpowiednich środków, aby wpłynąć na podejmowane decyzje. Obecnie powinniśmy zrobić wszystko co jest możliwe, aby poprawiono mechanizmy prowadzenia aukcji. Pan Prof. Krzysztof Źmijewski zaproponował możliwe rozwiązanie, którym mógłby być podział na tak zwane ringi wg „nawęglenia” energetyk i podział na wagę czarną (największe „nawęglenie”), ciemnoszarą, jasnoszarą i białą (najmniejsze „nawęglenie”), dzięki czemu podział uprawnień mógłby być bardziej proporcjonalny.

Sesja I:

Zintegrowana polityka europejska w kwestii energii i środowiska

Perspektywy dla trzeciego pakietu liberalizacyjnego - Derek Taylor, DG TREN

Pan Derek Taylor omówił wyzwania stojące przed europejską polityką energetyczną oraz konieczne zmiany. Europejska polityka energetyczna powinna zapewnić bezpieczeństwo dostaw i swobodny dostęp do energii, akceptowalną dla wszystkich cenę energii oraz powinna promować zrównoważone działania na rzecz bezpieczeństwa środowiska naturalnego. W kwestii bezpieczeństwa dostaw konieczne jest jak największe

uniezależnienie się od rosnącego importu i zwracanie uwagi na zmiany gospodarcze zachodzące na świecie (np. rozwój Chin i Indii, wzrost liczby produktów konsumujących dużą ilość energii). Aby cena energii była konkurencyjna musimy w bardziej efektywny sposób wykorzystywać istniejące połączenia transgraniczne i inwestować w nowe moce wytwórcze. Konieczne jest wprowadzenie nowego modelu polityki energetycznej. UE jest w stanie spełnić cele, które wyznaczyła sobie w Pakiecie Energetyczno-Klimatycznym (3x20), a także dotrzymać postulatów z Kioto. Dodatkowo musimy aktywnie rozwijać technologie wychwytywania i magazynowania CO₂ (CCS). Przedstawione zostały również problemy nurtujące rynki wewnętrzne państw członkowskich (integracja pionowa, brak niezależności operatorów, brak zintegrowanego funkcjonowania sieci w systemach transgranicznych, duży stopień koncentracji na rynku, brak przejrzystości działań, duże zróżnicowanie uprawnień regulatorów). Uwaga została zwrócona również na nowe możliwości rozwiązania problemu unbundlingu, potrzebę powołania nowej agencji regulacyjnej oraz planowane wprowadzenie systemu Europejskich Operatorów Sieci Przesyłowych. Ważna jest w każdym przypadku przejrzystość i zasada solidarności w podejmowanych działaniach. Pan Derek Taylor zakończył stwierdzeniem, że mamy jeszcze bardzo dużo do zrobienia, ale musimy osiągnąć zakładane cele.

Trzeci pakiet liberalizacyjny z punktu widzenia polskiego rynku - Paweł Urbański, Prezes Zarządu, PGE S.A.

Pan Paweł Urbański przedstawił najważniejsze aspekty trzeciego pakietu liberalizacyjnego (wydzielenie własnościowe OSP, tzw. *ownership unbundling*, stworzenie niezależnego mechanizmu współpracy dla krajowych organów regulacyjnych, skuteczna współpraca pomiędzy operatorami systemów przesyłowych), oraz jego genezę i najważniejsze cele (wzrost konkurencyjności i efektywności europejskiej energetyki, co ma sprzyjać niższym cenom, bezpieczeństwie dostaw energii i aktywnej ochronie klimatu), zwracając uwagę na sprzeczności pojawiające się przy kompleksowej realizacji powyższych celów. W odniesieniu do Polski zauważył, że nasz sektor elektroenergetyczny spełnia warunki wydzielenia własnościowego OSP, natomiast podał w wątpliwość zasadność niedawnych wypowiedzi Prezesa URE, który postuluje wydzielenie z grup skonsolidowanych pionowo także OSD i przekazanie ich do Skarbu Państwa. Pan Paweł Urbański zwrócił tu uwagę, że takie rozwiązanie doprowadziłoby do cofnięcia dokonanej rok temu konsolidacji, przyniosłoby bardzo negatywne skutki dla firm wytwórczych oraz stanowiłoby nierówne traktowanie firm państwowych w stosunku do sprywatyzowanych. Zwrócił także uwagę, że nasze prawdziwe problemy to konieczność budowy nowych mocy wytwórczych, ochrona klimatu (ale za rozsądną cenę) oraz dywersyfikacja dostaw gazu i bezpieczeństwo energetyczne. W drugiej części prezentacji Pan Paweł Urbański omówił problem związany z planowanym wprowadzeniem aukcjonowania uprawnień do emisji

CO2 dla sektora energetycznego. Podkreślił, że struktura paliwowa wytwarzania energii elektrycznej w Polsce jest dość unikalna w skali Europy (ponad 90% produkcji z węgla), dlatego dużo bardziej dotknie nas konieczność kupowania uprawnień do emisji CO2. Zdaniem Pana Pawła Urbańskiego, KE powinna uwzględnić różnice w strukturze energetyk państw członkowskich oraz wpływ proponowanych regulacji na rozwój całej gospodarki. Takie podejście skłania do rozważenia następujących propozycji: (1) sektor energetyczny powinien również częściowo otrzymać darmowe uprawnienia, (2) powinno zostać zapewnione wykorzystanie środków z aukcji na rozwój energetyki oraz (3) należy rozważyć przekazanie większą liczbę uprawnień do aukcji dla krajów o niższym poziomie rozwoju gospodarczego w ramach „effort sharing”.

Sesja II:

Emisja CO2 - redukcja: rola efektywności energetycznej i źródeł energii odnawialnej (EE i RES)

Ograniczenia emisji CO2 - rola odbiorców końcowych - Andrzej Szymański, Prezes Zarządu, Landis+Gyr Sp. z o.o.

Pan Andrzej Szymański zwrócił uwagę na fakt, że na wolnym rynku najważniejszym graczem staje się klient. Stwierdził, że odbiorcę energii trzeba nauczyć świadomego i bardziej efektywnego zużycia energii. Zauważył, że nie w pełni docenia się rolę odbiorców domowych, którzy w rzeczywistości stanowią dużą grupę. Media dużo mówią o podwyższeniu emisji gazów cieplarnianych, a na ten wzrost mają wpływ również pojedyncze gospodarstwa. Istotne może być wprowadzenie technologii, które pomogłyby zmienić sposób zachowania się klientów. Oddziaływać na odbiorców można poprzez odpowiednio prowadzone akcje informacyjno-promocyjne służące uświadamianiu i przekazaniu niezbędnej wiedzy o tym, że małe kroki (jak zmiana zwykłej żarówki na energooszczędną, ograniczenie jazdy samochodem na rzecz transportu publicznego, zwiększenie recydingu, zmniejszenie zużycia ciepłej wody itd.) mogą wpłynąć na ogólną redukcję emisji CO2. Pomocne może być upowszechnienie nowych rozwiązań technologicznych, np. specjalnych terminali, pokazujących klientowi jak zużywa energię w czasie rzeczywistym, aby mógł on sam podejmować działania zmierzające do codziennego, świadomego oszczędzania energii.

Rola technologii informatycznych w ograniczeniu skutków środowiskowych energetyki - Jacek Piotrowski, Dyrektor Consulting&Integration, Hewlett Packard Polska Sp. z o.o.

Pan Jacek Piotrowski zauważył, że koszty ochrony środowiska obciążają głównie wytwórców energii, posiadających niewielki wpływ na kształtowanie popytu na energię i

ograniczone możliwości sterowania nim, ze względu na słabą komunikację z klientem. Konieczne staje się wprowadzenie większej kontroli popytu na energię i sterowania popytem, co w efekcie również będzie prowadziło do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Wdrożone muszą zostać nowoczesne narzędzia informatyczne, które będą przetwarzać informacje dwukanałowo, pozwalając ją efektywnie wykorzystać zarówno klientom, jak i firmom energetycznym. Jednak do tej pory firmy energetyczne są dość sceptycznie nastawione do inwestycji w tego typu rozwiązania. Skutkiem wprowadzenia takich narzędzi byłoby umożliwienie elastycznej reakcji na zmiany zapotrzebowania na energię (zdalne ograniczenie mocy, sterowanie odbiornikami energii). Systemy informatyczne (DSM, systemy analityczne, AMM, bilingowe itp.) pomagają funkcjonować wszystkim graczom na rynku i poprawiają konkurencyjność. Zdaniem Pana Piotrowskiego, ze względu na niechęć firm do inwestycji w systemy informatyczne powinien być wprowadzony specjalny mechanizm premiujący/nagradzający ich wprowadzenie.

Uprawa roślin energetycznych w Grupie Dalkia Polska - Krzysztof Buczek, Dyrektor ds. Rozwoju Paliw Odnawialnych, Dalkia Polska S.A., Piotr Legat, Kierownik ds. Ochrony Środowiska i Biomasy, Praterm S.A.

We wspólnym wystąpieniu Pan Krzysztof Buczek i Pan Piotr Legat omówili możliwości związanie z redukcją emisji CO₂ i wzrostem efektywności energetycznej dzięki wykorzystaniu biomasy do produkcji energii. Prezentacja oparta została na dokonanych wdrożeniach w dwóch firmach – Praterm S.A. i Dalkia Polska S.A., które niezależnie od siebie rozpoczęły produkcję biomasy w oparciu o miskanta. Przedstawione zostały projekty „Biomasa” (wdrażany przez Praterm S.A.) i „Merkury” (Dalkia Polska S.A.) – badania prowadzące do wdrożenia, przygotowania, realizację i zasięg prac oraz dalsze plany rozwojowe. Przedstawione zostały możliwości jakie niesie ze sobą biomasa pochodząca z upraw. Prelegenci pokazali dlaczego i jak można skutecznie inwestować w biomasę, dzięki której można ograniczyć emisję gazów cieplarnianych, zwiększyć opłacalność produkcji rolnej, zaktywizować społeczność lokalną oraz przeciwdziałać wyczerpywaniu się paliw kopalnych. Barrierami są wysokie koszty inwestycyjne, koszty założenia plantacji, niekorzystna struktura gospodarstw rolnych, brak doświadczeń w uprawie roślin energetycznych, niska gęstość biomasy powodująca wysokie koszty transportu i magazynowania, a przede wszystkim niestabilne warunki prawne.

Sesja III:

Emisja CO2 - handel (ETS)

Zmiany Klimatyczne a Pakiet Energetyczny i CCS (Carbon Capture and Storage - Wyłapywanie i Magazynowanie CO2) - Piotr Tulej, DG Environment, Komisja Europejska

Pan Piotr Tulej przedstawił konieczne do zrealizowania cele związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych oraz zaprezentował podział tych celów w odniesieniu do poszczególnych sektorów (energetycznego, przemysłowego, budownictwa, rolnictwa i transportu). Stwierdził, że opracowany przez KE system handlu uprawnieniami do emisji CO2 jest rozwiązaniem dobrym i zdecydowanie prorynkowym. Przedstawił zasady systemu aukcyjnego, który będzie dawał szanse nowym krajom członkowskim oraz pozwoli odłożyć 20% dochodu z aukcji na projekty zw. z ochroną klimatu, promocją energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych i pomoc społeczną. Zaprezentował również projekt dyrektywy dot. CCS, w którym widzi szerokie możliwości dla Polski (mającej duży udział i potencjał węglowy). Korzyści wynikające z proponowanych przez KE dyrektyw są dla środowiska niezaprzeczalne, a ich koszty (wspierane m.in. przez kredyty z projektów CDM) będą musieli ponieść wszyscy. Odczuje je cała Europa, a dzięki temu umocni swoją pozycję na arenie międzynarodowej. Pan Piotr Tulej pokazał również jakie skutki wg DG Environment będzie miało wprowadzenie Pakietu dla Polski.

Prezentacja ta wywołała największe poruszenie wśród uczestników konferencji ze względu na rozbieżną ocenę sytuacji pomiędzy stroną polską a KE (Pan Piotr Tulej stwierdził, że ceny w Polsce nie pójdą zdecydowanie w górę, a tylko o 5–8% dla gospodarstw domowych. Zdaniem Pana Prof. Krzysztofa Żmijewskiego będzie to co najmniej 50–80%).

Zarządzanie emisjami z energetyki, a wymagania Pakietu klimatyczno-energetycznego - Wojciech Jaworski, Kierownik KASHUE

Sytuację Polski w perspektywie wprowadzenia Pakietu Energetyczno-Klimatycznego w dużo mniej optymistycznym świetle nakreślił Pan Wojciech Jaworski. Zauważył, że nowe kraje członkowskie już jakiś czas temu osiągnęły limity z Kioto, i Polska ma bardzo duży wkład w redukcję emisji gazów cieplarnianych. W oparciu o szczegółowe zestawienia przedstawił sposób podziału uprawnień w sektorach energetycznych po I i II KPRU oraz sposób funkcjonowania poszczególnych sektorów. Stwierdził, że rozdział uprawnień proponowany przez KE nie uwzględnia dotychczasowych dokonań poszczególnych państw, a przyjęty dla proponowanego systemu rok bazowy (1990) jest dla nas krzywdzący. Wiele podmiotów z sektora energetycznego w Polsce nie jest w stanie dotrzymać przewidywanych standardów. Zadał również pytanie czy uda nam się

zmodyfikować Pakiet czy będziemy zmuszeni do walki o prawo do życia dla polskiej gospodarki.

Sesja IV:

Polityka współpracy i wewnętrzny rynek energii

Stanowisko Komisji Europejskiej w sprawie rynków regionalnych na tle unbundlingu (Włączenie nowych rynków regionalnych; Wdrożenie w życie "Market Coupling") - Bert den Ouden, Prezes Zarządu, APX

Pan Bert den Ouden zaprezentował możliwości, jakie niesie za sobą Market Coupling na przykładzie Grupy APX. Przedstawił rozwój, historię oraz efekty tworzenia się i konsolidacji rynków zachodnioeuropejskich – belgijskiego, holenderskiego i francuskiego. Dokładnie omówił sposób działania rynku spot oraz sposób kształtowania cen. Pokazał również jak wprowadzić taki system na szerszy rynek regionalny, a także jak poradzić sobie z napotykanymi problemami, którymi są różnice cenowe, zużycie energii oraz problemy zw. z przesyłem i infrastrukturą (np. problem sieci można rozwiązać poprzez bardziej efektywne wykorzystanie istniejących powiązań). Pomimo istnienia w omawianym regionie trzech giełd i kilku operatorów systemów, udało się tam stworzyć wspólny rynek, w ramach którego współpraca układa się w przyjazny sposób. Pan Bert den Ouden próbował wytłumaczyć w jaki sposób można osiągnąć bardzo korzystną współpracę na rynkach o odmiennych wymaganiach i osiągnąć konsensus (m.in. dzięki ujednoczeniu cen i właściwemu wykorzystaniu linii przesyłowych). Stwierdził, że przyszłością Europy są właśnie rynki regionalne, kontrolowane w skali UE przez jedną, nadrzędną strukturę. Pozwoli to UE pozostać konkurencyjną na rynku międzynarodowym.

Zastosowanie nowych zasad przejrzystości i unbundlingu w praktyce - Tadeusz Szulc, Wiceprezes Zarządu Infovide-Matrix S.A.

W swojej prezentacji Pan Tadeusz Szulc próbował odpowiedzieć na pytanie dlaczego pomimo formalnego wprowadzenia unbundlingu, w praktyce, nie funkcjonuje on prawidłowo. Przed wprowadzeniem unbundlingu polskie przedsiębiorstwa energetyczne nie miały żadnych doświadczeń w tym zakresie. W większości przypadków pracownicy tych przedsiębiorstw budując swoje modele biznesowe sięgali do wzorów lub zasłyszanych koncepcji i opisów zachodnich przedsiębiorstw energetycznych. Rozwiązania te z trudem można było adoptować do aktualnego stopnia zorganizowania polskiej energetyki.

Rzeczywiste wprowadzenie unbundlingu może odbyć się jedynie wówczas firma przemodeluje w sposób kompleksowy swoje procesy biznesowe. Postępowania to wymaga przyjęcia wielu nowych założeń umożliwiających opracowanie nowych,

efektywnych modeli biznesowych, które przyczyniają się do szybkich, pozytywnych zmian w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa.

Samo wzorowanie się na zachodnich firmach nie wystarczy, a opracowane na nowo modele biznesowe muszą być, przede wszystkim, wydajne i dawać się wdrożyć w życie. Pomóc w tym mogą specjalistyczne narzędzia i techniki diagnostyczne oferowane przez firmy doradcze i informatyczne. Sprawą to, że kłopoty jakie dziś mają przedsiębiorstwa energetyczne z wdrożeniem zasad unbundlingu zamienią się na znaczące sukcesy w realizacji procesów liberalizacji rynku energii.

Tylko bowiem taki sposób postępowania sprawi, że klienci będą rzeczywiście korzystali z liberalizacji rynku i będą zmieniać dostawców energii.

Potencjał inwestycyjny polskiego sektora bankowego - jeśli nie my to kto? - Maciej Stańczuk, Prezes Zarządu, WestLB Bank Polska

Pan Maciej Stańczuk zastanawiał się czy w Polsce jest potencjał inwestycyjny. Zauważył, że banki są otwarte na nowe inwestycje w branży energetycznej, jednak jak dotąd rzeczywistości inwestycji jest niewiele, podczas gdy potrzeby w sektorze są ogromne. Realizowane przez banki inwestycje pokazują, że likwidacja KDTów nie naruszyła aspektu ekonomicznego firm energetycznych. Zauważył również, że nie ma powodu, aby państwo stale dominowało w produkcji i dystrybucji w sektorze energetycznym w Polsce. Państwo nie jest w stanie prowadzić polityki właścicielskiej i zapewnić niezbędnych inwestycji w energetyce. Prywatyzacja oparta na inwestorze strategicznym jest bardziej efektywna, ale w Polsce ten model właściwie nie jest realizowany. Inwestycje muszą być prowadzone długofalowo, czemu sprzyja stałość managementu i stabilność zarządzania. Instytucje finansowe mają wątpliwości w odniesieniu do inwestycji w projekty firm uzależnionych od decyzji podejmowanych z poziomu państwa, ze względu na niestabilność strategii państwowej. Aby naprawdę efektywnie prowadzić inwestycje, sektor energetyczny powinien być stabilny, poddany grze rynkowej i reprezentowany przez wiele podmiotów.

Sesja V:

Polityka konkurencyjności i wewnętrzny rynek energii

Wytyczne wspólnotowe dotyczące konkurencji na rynkach wewnętrznych - Kristof Kovacs, DG Competition, Komisja Europejska

Pan Kristof Kovacs zaprezentował bardzo ważny aspekt kreowania rynku energetycznego, którym jest konkurencyjność. Prezentacja była punktem odniesienia dla kolejnych wystąpień dotyczących zasad konkurencyjności na rynku energetycznym. Dla energetyki bardzo ważny jest obecnie zrównoważony rozwój, stabilność rynków wewnętrznych oraz bezpieczeństwo dostaw. Pan Kovacs skupił się na rynkach wewnętrznych i zasadach

konkurencyjności. Przedstawił metody funkcjonowania DG Competition, sposoby działania zespołów roboczych oraz rozważył konkretne przypadki prawne, pokazując ich praktyczne rozwiązania. DG Competition dba o to, by w ramach działania rynków wewnętrznych w UE nie pojawiały się ukryte umowy, kontroluje fuzje, zajmuje się kwestią pomocy państwa oraz sprawdza poprawność stosowania przepisów dotyczących pomocy publicznej na integrujących się rynkach europejskich. Następnie bardzo szczegółowo przedstawione zostały obszary i pojedyncze przypadki, którymi zajmują się zespoły robocze DG Competition.

Jak rozumiemy konkurencyjność - Janusz Bil, Dyrektor ds. Regulacji i Rozwoju Rynku, Vattenfall Poland Sp. z o.o.

Prezentacja Pana Janusza Bila pokazywała bardziej ogólne i wielowymiarowe rozumienie konkurencyjności. Konkurencyjność można rozumieć w trzech wymiarach: przedsiębiorstwo – rynek – gospodarka. Wychodząc od tych wymiarów możemy dojść do wniosku, że sektor energetyczny w swoich złożeniach powinien przede wszystkim zajmować się zapewnieniem konkurencyjności swoim klientom i gospodarce kraju, a dopiero w następnej kolejności dbać o konkurencyjność wewnętrzną. Stwierdził, że o przewadze konkurencyjnej firmy nie decyduje jej wielkość a efektywne zarządzanie, wykorzystanie nowych technologii, dobra organizacja, a niekiedy także – marka. Konkurencyjność w sensie ekonomicznym nie jest tożsama z rywalizacją. Zwiększenie konkurencyjności rynku energii można uzyskać przez budowę nowych mocy wytwórczych, połączeń przesyłowych oraz wprowadzenie zarządzania popytem. W przypadku rynku energii niezwykle istotne jest także zapewnienie względnie niskiego stopnia koncentracji w sektorze wytwarzania, dobrze zaprojektowany model rynku energii i poprawne cenotwórstwo.

Spójność europejskiej polityki energetycznej z polityką poszczególnych krajów członkowskich - Manfred Beschel, Dyrektor Departamentu, DG Regio

Pan Manfred Beschel zaprezentował w jaki sposób DG Regio może wspierać (finansowo) założenia i budowę konkurencyjnego rynku poprzez dofinansowanie projektów z obszaru energetyki. Według celów strategicznych funduszy operacyjnych, dotacje unijne mogą być przeznaczane m.in. na badania i rozwój odnawialnych źródeł energii, wzrost wykorzystania biopaliw i rozwój efektywności energetycznej. Jest to szansa dla wielu regionów, dla których wykorzystanie energii ze źródeł alternatywnych może być przyczyną szybszego rozwoju. Polityka spójności pozwala otrzymać środki na badania i nowe rozwiązania również w zakresie energii elektrycznej. KE także stara się wspierać tworzenie sieci powiązań międzyregionalnych. Pan Manfred Beschel stwierdził, że fundusze regionalne mogą mieć bardzo szerokie zastosowanie w odniesieniu do Polski,

szczególnie w aspekcie węgla i emisji CO₂, a energetyka może stać się ważnym czynnikiem promującym rozwój regionalny. Ważny jest jednak fakt, że w tego typu inwestycjach muszą również uczestniczyć inwestorzy prywatni i państwo. Jeżeli potencjał zostanie dobrze wykorzystany, Polska ma szansę stać się liderem w zakresie nowych technologii.

Wpływ stosowania polityki konkurencyjności na rynek - Janusz Moroz, Wiceprezes, RWE STOEN S.A.

Konkurencyjność na przykładzie porównania rynku brytyjskiego z polskim przedstawił Pan Janusz Moroz. Zaprezentował brytyjski rynek energetyczny, na którym funkcjonuje wiele bardzo równych podmiotów, dzięki czemu jest możliwa prawdziwa konkurencja w wytwarzaniu i obrocie w Wielkiej Brytanii. Następnie porównał ten rynek z polskim, gdzie dominują cztery duże grupy energetyczne, a tylko jedna w przypadku wytwarzania. Na rynku brytyjskim deregulacja nastąpiła dużo wcześniej i szybciej. Firmy mają bardziej zróżnicowaną ofertę produktową, dzięki czemu mogą rzeczywiście rywalizować o klienta, faktycznie obniżać ceny i mobilizować odbiorców do przeszukiwania ofert i zmiany dostawców. W stosunku do Wielkiej Brytanii Polska jest znacznie spóźniona. Na zakończenie przedstawione zostały czynniki wpływające na konkurencyjność, którymi są struktura własnościowa, duża liczba graczy na rynku, deregulacja cen, płynność rynku, przeniesienie całego wolumenu energii na giełdę, wprowadzenie instrumentów sprzedażowych i zdywersyfikowanie oferty produktowo – usługowej.

Obsługa klienta jako element przewagi konkurencyjnej - Andrzej Janowski, Principal Consultant, Oracle Polska Sp. z o.o.

W swojej prezentacji Pan Andrzej Janowski próbował pokazać, że jednym z głównych celów firmy obrotu może być osiągnięcie najwyższej jakości obsługi, która zapewni wzrost zadowolenia klientów, a to z kolei wprost proporcjonalnie wpłynie na wzrost sprzedaży. Wymienione zostały elementy, które wpływają na jakość obsługi klienta – profesjonalni pracownicy, wprowadzenie do obsługi klienta efektywnych procesów biznesowych oraz zastosowanie sprawnych systemów informatycznych, które ułatwią klientowi dostęp do informacji. W przypadku dostaw energii w Polsce zmiana sprzedawcy jest bardzo skomplikowana – nie ma jednolitych i przejrzystych zasad. Podobnie dzieje się w przypadku wymiany danych odczytowych. Sytuacja może się zmienić, jeżeli firmy energetyczne wdrożą systemy informatyczne mogące zapewnić sprawną i zstandaryzowaną obsługę klienta, efektywny sposób zarządzania awariami, zarządzania zespołami technologicznymi, majątkiem i danymi pomiarowymi. Systemy informatyczne w każdym z tych zakresów są dostępne – wystarczy je zastosować. Dzięki nim

usprawniona zostanie obsługa klienta w każdym możliwym aspekcie, a firma stanie się bardziej konkurencyjna.

Systemy informatyczne orężem sprzedawcy energii w świadomej walce o klienta - Łukasz Bednarek, Menedżer SJB Rozwiązania do handlu na REE, WINUEL S.A. (Grupa SYGNITY)

Możliwości jakie daje wdrożenie systemów informatycznych we wspomaganiu procesów sprzedażowych w firmach energetycznych omawiał również Pan Łukasz Bednarek. Zauważył, że sprzedawcy w Polsce nie podejmują aktywnych działań zmierzających do pozyskania nowych klientów. Firmy, jeżeli chcą przetrwać na wolnym rynku, muszą zdać sobie sprawę z konieczności podejmowania aktywnych działań zmierzających do podniesienia zadowolenia klienta z oferowanych usług. Nie mogą jednak traktować obsługi klienta jako jedynej narzędzia realizacji strategii rynkowej. Przede wszystkim powinny aktywnie walczyć o odbiorców próbując dostosować ofertę do ich rzeczywistych potrzeb. Dzięki takim działaniom firmy mogą budować przewagę konkurencyjną. Przed sprzedawcami energii pojawiają się nowe wyzwania, takie jak dostosowanie oferty do preferencji odbiorców, odejście od dotychczasowego sposobu prognozowania, bazującego na danych z obszarów sieciowych, na rzecz prognozowania zapotrzebowania poszczególnych klientów, planowanie sprzedaży, monitorowanie rynku i przygotowanie zabezpieczeń dla pojawiających się ryzyk. Proces ten może być efektywnie wsparty przez zintegrowane systemy informatyczne, które w efekcie nie tylko będą wspierać firmy energetyczne, lecz również ich klientów.

Zmiany, przed którymi stoją TSO wobec liberalizacji - Wojciech Jarosz, Dyrektor Zadania, PSE-Operator S.A.

Ostatnia prezentacja dotyczyła zadań stojących przed Operatorem Sieci Przesyłowych. Pan Wojciech Jarosz przedstawił problemy i regulacje prawne tworzące warunki funkcjonowania operatora obecnie i w przyszłości. Wymienił aktualne problemy związane z działaniem KSE - wyższy od planowanego wzrost zapotrzebowania na moc elektryczną, ograniczone możliwości budowy nowych linii przesyłowych oraz brak tendencji wzrostowej mocy osiągalnej krajowych źródeł wytwórczych, czego efektem jest zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Scharakteryzowana została struktura wytwarzania i struktura jednostek wytwórczych w Polsce, powiązana z niedostatecznym przyrostem nowej mocy wytwórczych. Pan Wojciech Jarosz przedstawił również propozycje zmian legislacyjnych dotyczących przesyłu energii, w ramach których inwestycje infrastrukturalne w sieci elektroenergetyczne powinny zostać prawnie uznane za inwestycje o znaczeniu państwowym (inwestycje celu publicznego), służące zapewnieniu bezpieczeństwa powszechnego. Zdaniem PSE - Operator powinno

zostać uregulowane prawo własności nieruchomości pod liniami energetycznymi, powinno się ustanowić służebność gruntową dla inwestycji liniowych oraz zapewnić spójność planów rozwoju sieci przesyłowej z planami zagospodarowania przestrzennego.

WNIOSKI

Z perspektywy europejskiej konieczne jest przeprowadzenie następujących działań:

- Spełnienie celów zawartych w Pakiecie Energetyczno-Klimatycznym (3x20) z poszanowaniem różnic w gospodarkach poszczególnych państw członkowskich UE, zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw energii i utrzymaniem rozsądnej ceny energii dla wszystkich państw członkowskich;
- Ochrona środowiska naturalnego (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych);
- Wzrost efektywności energetycznej;
- Uniezależnienie się od importu energii i paliw;
- Aktywne reakcje na zmiany na rynku międzynarodowym – wzrost konkurencyjności;
- Rozbudowa mocy wytwórczych i sieci przesyłowych;
- Rozwój technologii CCS;
- Integracja rynków regionalnych;
- Solidarność w podejmowanych działaniach;
- Rozwój produkcji energii ze źródeł odnawialnych;
- Właściwe wykorzystanie europejskich funduszy wsparcia;
- Osiągnięcie celów z poszanowaniem różnic w gospodarkach poszczególnych państw członkowskich UE.

W odniesieniu do Polski konieczne jest:

- Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw (przeciwdziałanie deficytom mocy, modernizacja sieci, dywersyfikacja dostaw);
- Rozwój mechanizmów wsparcia dla nowych inwestycji w sieci przesyłowe i moce wytwórcze;
- Bardziej aktywne działania polskich władz na rzecz poprawy sytuacji na rynku energetycznym i rozwój jego mechanizmów;
- Doprowadzenie do zmiany mechanizmu aukcyjnego zaproponowanego przez KE, związanego z ETS;
- Rozwój nowych źródeł energii (np. biomasa);
- Większe wsparcie dla plantacji roślin energetycznych (zakładanie, uprawa itp.);

- Pełna deregulacja rynku i cen energii;
- Poprawa konkurencyjności;
- Wprowadzenie zarządzania popytem;
- Dywersyfikacja oferty produktowej i usług;
- Nastawienie na klienta – ułatwienie dostępu do informacji, wzrost jakości obsługi, wpływ na zwiększenie świadomej konsumpcji energii, usprawnienie przepływu informacji dostawca - odbiorca;
- Dostosowanie oferty do potrzeb konkretnych odbiorców;
- Implementacja (nawet nakaz wdrożenia) nowoczesnych technologii teleinformatycznych (urządzenia dwukanałowego przesyłu informacji, zarządzania danymi pomiarowymi, zarządzania awariami, sterowania popytem);
- Aktywny monitoring rynku w celu rozpoznania ryzyk.

Pełna treść wszystkich prezentacji dostępna jest na stronach internetowych firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., pod adresem internetowym:

www.proinwestycje.pl.